

ÇOCUKLARDA PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ

Başınızdan geçenler hep hoş şeyler olursa, cesur bir insan olamazsınız.

Mary Tyler Moore

Problem, hayatın doğal unsurlarından biridir. Ebeveynler, öğretmenler ve diğer yetişkinler sorunları olduğunda ya da karar verirken her zaman çocukların yanında olamazlar. Bu yüzden kişiler arası problem çözme becerisi yaşamın ilk yıllarından itibaren desteklenmesi gereken, tüm yaşam boyu süren becerilerden biri olarak kabul edilmektedir.

Konu ile ilgili yapılan çalışmalarda, 4 yaş kadar erken bir dönemde çocukların uygun bir eğitimle problem çözücü düşünme biçimini kazanabileceği belirtilmektedir. Ancak daha da erken yaşlardan (1-3 yaş) itibaren çocuğun önüne çıkan engeller karşısında desteklenmesi, özgüven oluşturulması, sorunları aşma konusunda bağımsız davranışlara yönlendirilmesi gerekiyor. Bu engelleri aşmak adına yaptığı doğru davranışlar pekiştirilerek, sonraki dönemler için problem çözme becerisinin gelişim tohumları ekilebilir. Tabii bu eğitimin verilmesinde anne baba tutumlarının çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Çocuk ilk çözümü uyguladığında istediği sonucu elde edemezse diğer çözümleri düşünmesi, denemesi, denemekten vazgeçmemesi ve çözüme kadar motivasyonunu kaybetmemesi için onu cesaretlendirmek ve gereken yerlerde destek olmak çok önemlidir.

Çocuğunuzun sorunlarını üstlenmek, onu sorun çıkabilecek ortamlardan korumak veya uzaklaştırmak, ortamı önceden sorunsuz hâle getirmeye çalışmak, sorunu onlar adına çözmektir. Ancak bu durum görünürde çocuğu sorundan uzaklaştırırsa da onun farklı sorunlar yaşamasını engellemez ve ileride yaşamında çözemediği birçok sorunla karşılaşmasına neden olur. Bu da çocukların anne babalarına bağımlı olup problem çözme becerilerinin gelişmesinde olumsuz yönde etkilemektedir.

Çocuğunuzun Problem Çözme Becerisini Nasıl Güçlendirebilirsiniz?

Problem çözme becerisini desteklerken öncelikle çocuğunuz ile sorunun tanımını yapıyor olmanız gerekir. Bazen sorunu ifade etmek bile çocukları rahatlatır. Sorun tanımını belirledikten sonra hemen harekete geçmeden çocuğunuzla olası çözümler üzerinde konuşun. Beyin fırtınası yaparak olabilecek birçok alternatif oluşturun. Her alternatifin olası sonuçlarını, olumlu-olumsuz yönlerini de tartışabilirsiniz. Çocuğunuzun seçmeyi düşündüğü çözümün olası sonuçlarını da düşünmeyi öğrenmesi önemli bir beceridir.

Çocuklar başkalarının çözüm önerilerini benimsemeye pek istekli değildir. Eğer çözümü kendileri bulurlarsa, bunu uygulamaya koyma olasılıkları da daha fazladır. Çocuğunuz ile uygulanabilecek çözümleri birlikte seçin ve en önce uygulanabilecek olanı ön plana çıkarın. Çocuğunuza ilk çözümü

uyguladığında istediği sonucu elde edemezse diğerini deneyebileceğini hatırlatın. Çocuğunuzun sorunu çözmesi ve çözüme kadar motivasyonunu koruması için onu cesaretlendirin.

Çocuğunuza seçtiği çözümlerin doğal sonuçları karşılaşmasına fırsat tanıyın. Bu sonuçlar her zaman olumlu sonuçlar olmayabilir ancak olumsuz sonuçlar öğrenme için iyi fırsatlar olabilir. Bu noktada çocuğunuzun güvenliğini ön planda tutmayı unutmayın.

Çocuğunuz problem çözme becerilerini rol-modelleri izleyerek de geliştirebilir. Örneğin çocuğunuz matematikten kötü bir not aldığına ceza uygulamak yerine onunla konuşarak bir çözüm bulmaya çalışın. Çocuğunuzun durumu düzeltmek üzere birçok iyi fikri olabilir veya birlikte iyi bir çözüm üretebilirsiniz. Çocuklar alınan kararlara dâhil olduklarında uygulamada daha başarılı olurlar.

ÖZEL SULTAN FATİH İLKOKULU VE ORTAOKULU REHBERLİK SERVİSİ